

"Marokko 2010"
Zondag 25 april t/m zaterdag 8 mei

Beste collega's uit het werkveld,

Hierbij bieden wij u informatie en een inschrijfformulier aan met betrekking tot een studiereis naar Marokko die al enkele jaren georganiseerd wordt door Fontys Pabo Eindhoven. Bedoeling van deze informatie is om iedereen op de hoogte te stellen van belangrijke zaken omtrent de studiereis. U kunt zich opgeven via het inschrijfformulier. Daarnaast vindt u tips m.b.t. artikelen, boeken en andere literatuur om u alvast in het land te kunnen verdiepen.

Het betreft eventuele deelname aan de 14-daagse studiereis naar Marokko.

De studiereis zal plaatsvinden in de periode van zondag 25 april t/m zaterdag 8 mei 2010.

Van alle studenten die eerder deelnamen aan een studiereis naar Marokko en uit eigen ervaring kunnen we u verzekeren dat dit een bijzondere ervaring zal zijn. In eerdere evaluaties van studiereizen naar Marokko werd aangegeven:

- zeer leerzame versmelting van theorie en praktijk
- door zelf te ervaren hoe mensen er leven leer je het meest
- door zelf onderzoek te doen oefen je in interculturele communicatie
- je leert andere culturen beter te begrijpen
- geeft een bredere kijk op de multiculturele samenleving
- fantastisch land

-de reis naar Marokko was echt de mooiste reis van mijn leven en ik ben al in veel landen geweest.

-nu begrijp ik het Marokkaanse kind in mijn klas beter, heb inzicht gekregen in zijn culturele achtergrond. Heb het idee dat ik deze inzichten in handelen om kan zetten!

Uitvoerige informatie over praktische-, organisatorische en inhoudelijke zaken van de studiereis zult u tijdig ontvangen in een voorbereidingsbijeenkomst en via de excursiegids die u dan zult ontvangen. De voorbereidingsbijeenkomst zal gehouden worden op donderdag 1 april 2010 om 15.00 uur op de Fontys Pabo in Eindhoven, gebouw S3, adres De Lismortel 25, 5600 AH Eindhoven.

KOSTEN

De kosten van dit 14-daagse veldpracticum bedragen 850 euro per persoon.

In het bedrag dat u betaalt is het volgende opgenomen:

- een reis- en onkostenverzekering voor alle Fontys-studenten en medewerkers. Niet Fontys-deelnemers zullen deze afzonderlijk moeten afsluiten voor eigen rekening;
- de vliegreis Amsterdam-Casablanca, inclusief hoogseizoen toeslag en luchthavenbelasting;
- bustransport (we rijden ca 1600 kilometer) met hoogseizentoeslag;
- chauffeur en griseur (hulp);
- verblijfkosten in hotels (6x);
- auberges (2x);
- camping (2x);
- bij mensen thuis (2x);
- fantástische jeugdherberg(1x);
- alle maaltijden (m.u.v. twee of drie vrije maaltijden in Fes en Marrakech);
- toegangskosten bezienswaardigheden;
- organisatiekosten;

- kosten gidsen in steden etc;
- representatiekosten en cadeaus bij hulp,
- groepsfooiën bij excursies;
- informatie en excursiegids;
- voorbereidingsbijeenkomst.

N.b.: niet bij dit bedrag inbegrepen zijn : Vaccinaties (vaak vergoed via verzekering), annuleringsverzekering, drankjes en drinkwater.

INSCHRIJVING

Bij deze informatie treft u het officiële inschrijfformulier aan. In verband met de organisatie verzoek ik u dit formulier nauwkeurig in te vullen en **uiterlijk 31 oktober** op te sturen naar Isabelle Franssen, Fontys Pabo Eindhoven(i.franssen@fontys.nl). Graag uw paspoortgegevens ook inleveren. Wanneer u géén geldig paspoort meer hebt, of nog geen paspoort hebt kunt u de juiste gegevens ook *later* nog toesturen. Schrijf het er wel even bij! Heel belangrijk is het om op het aanmeldingsformulier de **eerste volledige** naam op uw paspoort of de eerste naam in het bevolkingsregister te plaatsen. Dit i.v.m. de vluchtreservering.

Het ingevulde formulier geldt als uw definitieve inschrijving. Met het invullen/opsturen ervan is uw aanmelding definitief en maakt Fontys een start met de kosten (bijv. vlucht aankoop). U bent dan ook verplicht om het geld over te maken. U kunt natuurlijk een annuleringsverzekering afsluiten voor eigen rekening. Doe dit dan voor vluchtboeking (eind oktober/begin november). Check in dit geval even of er al voldoende deelnemers zijn zodat u zeker weet dat de reis doorgaat.

Het geld moet binnen zijn op 4 februari 2010!

**U maakt het geld over op het volgende rekeningnummer:
ABN-AMRO te Eindhoven
Rekeningnummer 41.86.32.642
t.n.v. Stichting Fontys Team A
onder vermelding van: Marokko reis Pabo Eindhoven met codering:
018000-100-4167-A.
Eventueel is het mogelijk voor dit bedrag een factuur te
ontvangen; als u dit wilt moet u dit aangeven bij uw
inschrijvingsformulier (kan belangrijk zijn i.v.m. fiscusaf trek).**

Datum van ontvangst van het inschrijfformulier geldt als datum van inschrijving.
**Bij overtekening geldt de volgorde van ontvangst van de
inschrijvingsformulieren/gelden.** Bij een te groot aantal deelnemers worden
deelnemers die zich laat opgeven afgewezen.

De reis gaat in ieder geval door vanaf ongeveer 18 deelnemers(minder wanneer
we goedkope vluchten kunnen regelen). Maximaal aantal deelnemers dat mee kan
is 25.

Het bedrag dat u op de Fontysrekening gestort hebt kunt u niet terugvorderen.
Als u dit risico wilt vermijden moet u zelf bij uw eigen verzekeraar een
annuleringsverzekering afsluiten. Doe dit voor de vluchtboeking. Check in dit
geval van tevoren even of er voldoende deelnemers zijn om de reis door te laten
gaan.

Het is belangrijk dat u een eigen WA verzekering heeft.

VOORBEREIDING

1. Als voorbereiding op de studiereis naar Marokko is er een voorbereidingsbijeenkomst op donderdag 1 april 2010 om 15.00 uur op de Fontys Pabo in Eindhoven, gebouw S3, adres De Lismortel 25, 5600 AH Eindhoven. Daarbij wordt ingegaan op de inhoud van de studiereis. Ook de laatste stand van zaken komt dan aan de orde. We hopen dat iedereen hierbij aanwezig kan zijn. Kunt u echt niet aanwezig zijn, geef dit dan door aan Isabelle Franssen (I.franssen@fontys.nl). Zij zal dan op een ander moment de informatie en materialen aan u geven.

2. U ontvangt op deze bijeenkomst een excursiegids. Hierin vindt u een groot aantal tips over wat u het beste wel en niet kunt doen, wat u mee moet nemen, deviezen, reisgegevens, richtlijnen omtrent zakgeld, fotospullen, alarmadressen etc. Het grootste deel van de gids bestaat uit informatie omtrent de route en inhouden per dag, doelstellingen, richtlijnen, snel opneembare informatie etc.

U zult deze gids iedere reisdag intensief gebruiken.

3. Studenten van de pabo bereiden in twee- of drietallen een referaat voor over een door henzelf gekozen onderwerp m.b.t het land. Denk hierbij aan onderwerpen m.b.t. de cultuur, het landschap, politiek, de relatie tussen Nederland en Marokko. Er wordt een lijst met mogelijke onderwerpen rondgestuurd. De referaten voeren studenten op verschillende momenten tijdens de studiereis uit.

We zouden het leuk vinden als collega's uit het werkveld praktijkvoorbeelden rondom interculturaliteit in zouden kunnen en willen brengen en op deze wijze uitwisseling te laten plaatsvinden met studenten en mede-collega's. Wanneer u het leuk vindt om een referaat te houden is dit natuurlijk ook meer dan welkom.

MEDISCHE PROBLEMEN

Als u bepaalde medische of andere problemen hebt die tijdens het verblijf in Marokko een rol kunnen spelen (b.v. psychische problemen, diëten, suikerziekte, knie- of rugklachten, etc), dan willen we daar graag van te voren over ingelicht worden (invullen op bijlage bij inschrijvingsformulier). De mentale en fysieke belasting tijdens deze studiereis is aanzienlijk. We hebben op reizen wel eens deelnemers moeten terugsturen vanwege psychische en fysieke problemen die niet vooraf bekend waren! Denk er daarom niet te licht over, maar vooral ook niet te zwaar. Als u zorgt voor voldoende nachtrust is het goed te doen. Het is een zeer afgewogen studiereis, waarin voldoende rustmomenten zijn ingebouwd. Als uw medische of andere problemen van zo'n aard zijn dat u twijfelt of u mee kunt, ga dan eerst een gesprek met ons aan vóór u zich aanmeldt.

VACCINATIES

Vaccinaties zijn niet verplicht. U kunt dus zonder. Toch is het raadzaam, gezien de verblijfsomstandigheden en de perifere gebieden waar we komen, u te laten vaccineren. Over het algemeen wordt aanbevolen: geelzucht (Havrix) en DTP. Een enkele keer ook typhus (is mij echter nooit geadviseerd). Malariaprofylax is niet nodig. Omdat iedereen tussen de 9 en 12 jaar een DTP-spuut heeft gehad en deze 10 tot 15 jaar geldig is zullen de meeste deelnemers waarschijnlijk geen DTP-injectie nodig hebben. Typhus is 3 jaar geldig. Gammaglobiline is 3 maanden geldig (als u vroeger zelf geelzucht hebt gehad kunt u waarschijnlijk zonder gammaglobiline). De instantie waar u u eventueel laat vaccineren kan u deskundig informeren. Persoonlijke hygiëne, voldoende rust en uitkijken met wat u eet blijft hoofdzaak!

U kunt u laten vaccineren bij uw huisarts en de GGD. Informeer naar het prijsverschil en check of u de prikken bij uw verzekering kunt declareren.

TAAL

Tot 1956 was Marokko een Frans protectoraat (het noorden was Spaans). Dit betekent dat u - indien u het Arabisch en Berbers niet machtig bent- u in uw contacten met Marokkanen over het algemeen voortreffelijk kunt redden met Frans. Beheerst u geen Frans: geen zorgen, er zijn altijd voldoende mensen in de groep om bij bezoek aan scholen, oasedorpen, in steden op voldoende niveau als tolk te kunnen dienen. In de steden spreken sommige mensen ook een beetje Engels. Isabelle Franssen en Henderijn Heldens gaan mee als begeleiders. Zij spreken goed Frans.

Er worden eisen gesteld aan uw vermogen tot intercultureel communiceren.

In de voorbereidingsbijeenkomst in april zal communicatie en respect uitgebreid aan bod komen.

REISGIDSEN

Als u naast de excursiegids toch nog een algemene reisgids wilt aanschaffen, kunnen we u de volgende boeken aanraden.

Geschiedenis van Marokko

Schrijver: Paolo de Mas (zeer goed boek! Niet alleen geschiedenis, allerlei info)

Isbn 90 5460 0829

Marokko landenreeks

Isbn 90 6832 407 1

Wout Lentjes

Mijn Marokko

isbn 90 450 1028 3

Gaston van Camp

(leesboek met informatieve verhalen)

Dominicus Marokko

Isbn 90 257 3333 6

Remco Ensel

Een straat in Marrakech

isbn 90 5460 037 3

(verslag van een lang verblijf van een antropologe + familie in de medina van Marrakech)

Schrijfster Elizabeth Warnock

Fernea

Nelles guide; Marokko

Isbn 3 88618 445 5

Allochtonië

Migranten in Nederland

Samenstelling Toine Heymans

(Artikelen)

Isbn: 90 290 72482

VOORLOPIG PROGRAMMA PER DAG UITGESCHREVEN.

Nota bene: De route is bekend, reken erop dat de bus gemiddeld zo'n 50 kilometer per uur rijdt en in het Atlasgebergte nog iets minder. Bij lange ritten is rekening gehouden met voldoende pauzes. Uitslapen is er weinig bij deze reis, vroeg vertrekken, vroeg aankomen. De definitieve route is o.a. afhankelijk van vluchtprijzen (we vliegen waarschijnlijk op Casablanca of Marrakech)

Het programma kan nog wijzigingen ondergaan i.v.m. locale omstandigheden.

Dag 1 (reisdag) zondag 25 april

1. Amsterdam of Brussel – Casablanca – Fes
2. Reisdag: vliegen, busreis naar Fes. Eerste kennismaking met het land.

Dag 2 (leerlooierijen Fes- medina Fes – Azrou) maandag 26 april

1. 's-Ochtends kennismaking met Fes: bezoek aan de medina en de leerlooierijen
2. 's-Middags naar Azrou. Kennismaking met de landbouw in Marokko
3. Passeren gedekoloniseerd gebied. Zien van overblijfselen/gevolgen van kolonisatie

Dag 3 (Omgeving van Azrou) dinsdag 27 april

1. Kennismaking met het sedentarisatieproces van nomaden op het winterweidegebied
2. Kennismaking met/bezoeken van nomaden die met hun vee op doorreis zijn van de Midden-Atlas naar de Hoge Atlas in mei (onder voorbehoud natuurlijk)
3. Bezoek aan bronnen in de buurt van Azrou, waarnemen gevolgen van bronnen voor omgeving
4. Wandeling naar Azrou door cederbossen (makkelijk wandeltochtje)

Dag 4 (, verwoestijning en verzilting, zandduinen van Merzouga) woensdag 28 april

- Azrou – Moulojoul – Midelt – Er Rachidia – Tinerhir — Gorges de Todra
1. Kennismaking met het sedentarisatieproces van nomaden op het winterweidegebied
 2. Kennismaking met omgeving waar processen rondom mensenrechten koning Hassan 2 gevoerd zijn; bespreking mensenrechten Marokko
 3. Kennismaking met opbouw en kenmerken van een rivieroase
 5. Facultatief: wandeling door de oase-tuinen

Dag 5 (vrije ochtend Merzouga – Gorges de Todra; kennismaking oase)

donderdag 29 april

1. Gorges de Todra - Tinerhir -Erfoud –Rissani – Merzouga
2. Effecten van de gastarbeid in de Todra oase
3. Stilstaan bij de gevolgen van arbeidsmigratie voor de herkomstgebieden (economisch, sociaal-economisch, sociaal-cultureel, psychologisch, ecologisch, ruimtelijk)
4. Stilstaan bij mogelijke behoeften van een kind wanneer het uit deze vallei naar Nederland komt; inschatting achtergrond ouders die vanuit deze streek naar Nederland komen.
5. Kennismaking met pogingen tot oplossing voor het waterprobleem in Marokko
6. Confrontatie met proces van verwoestijning en verzilting
7. Analyse van de crisis in het nomadisme als gevolg van de modernisering en de bevolkingsgroei
8. Bij vroege aankomst: evt. beklimming Grande Dune de Merzouga. Zonsondergang vanaf de hoge duin?

Dag 6 (naar de Vallée du Dra) vrijdag 30 april

1. Merzouga – Rissani- Tazzarine- Agdz
2. reg- en ergwoestijn
3. centrum- en periferiegebieden in Marokko
4. Bestudering verschijnselen van erosie en verwerking in woestijngebied
5. begrip duurzaamheid; spanningen rondom duurzaamheid en duurzaam toerisme in dit gebied

Dag 7 (veldwerk in groepjes in de Dra-oase) zaterdag 1 mei

1. Dra-oase: Veldwerk in de Dra-oase in groepjes; onderzoeken van scholingsmogelijkheden en bestaansmogelijkheden: gewassen, irrigatietechnologie, mogelijkheden tot afzet goederen, nederzettingenstructuur, bevolkingsopbouw. Groepjes formuleren zelf een onderzoeksvraag en gaan hiermee aan de slag.
2. Confrontatie met een gebied van waaruit veel mensen wegtrekken naar de steden en als gastarbeider naar Europa.
3. Verkenning ksar en kasbah

Dag 8 (Dra-oase – Lalla Takerkoust) zondag 2 mei

1. Stilstaan bij geologische opbouw in het gebied
2. Politieke situatie in Marokko
3. Bestaansmogelijkheden in de Hoge Atlas
4. Landbouw en erosie in de Hoge Atlas
5. Confrontatie met het dagelijks leven van een berberfamilie; kennismaking met de familie Tadaout

Dag 9 (Lalla Takerkoust – schoolbezoek) maandag 3 mei

1. Schoolbezoek nabij Lalla Takerkoust van de school van Mohamed
2. Kennismaken met het Marokkaans onderwijssysteem; specifieke onderwijssituatie in dit deel van de Hoge Atlas verkennen
3. Verkennen van het dagelijks leven van de Berberbevolking; helpen en leren...!
4. Bezoek aan de stuwdam van Lalla Takerkoust: inzicht krijgen in het waterbeleid van de Marokkaanse regering; analyseren van de gevolgen van deze stuwdam voor het gebied

Dag 10 (Lalla Takerkoust – Marrakech) dinsdag 4 mei

1. Korte rit (40 min) naar Marrakech - hotel
2. Inleiding op Marrakech: geschiedenis, opbouw stad, woonproblematiek, leefwijzen. (aankomst 11.00 uur)
3. Gezamenlijke verkenning Jemaa El Fnaa/medina/souks (45 min)
4. Vrije middag en avond in Marrakech

Dag 11 (veldwerk Marrakech) woensdag 5 mei

1. Groepjes formuleren een onderzoeksvraag en stellen een stappenplan op om het onderzoek uit te voeren. Ze leggen hun plan voor aan de begeleidende docenten.
2. Veldwerk in groepjes in Marrakech met als doel d.m.v. onderzoeksgerichte werkwijze kennis op te doen m.b.t. een relevant onderwerp in een Marokkaanse stad.

3. Uitwerking van het veldwerk/uitwisseling veldwerk.

Dag 12 (Marrakech- Essouira) donderdag 6 mei

1. Marrakech – Essouira
2. Verkenning landbouw in dit deel van Marokko; vergelijking met landbouw die we eerder zagen
3. levenswijzen van mensen in gebieden dicht bij de kust
4. Bezoek aan oude Hippiestadje Essouira

Dag 13 (Essouira - El Jadida) vrijdag 7 mei

1. Visserij Marokko verder bespreken
2. Jorf Lasfar - El Jadida
3. Bezoek aan de fosfaathaven Jorf Lasfar
4. Bezoek aan het bastion bij El Jadida

Dag 14 (El Jadida - Casablanca – Amsterdam) zaterdag 8 mei

1. El Jadida - Casablanca- Casablanca Airport
2. Laatste observatie grote stad in Marokko
3. Evaluatie reis. Nagaan van de leerervaringen die u meeneemt als u voor de klas staat.
4. Amsterdam of Brussel – naar huis op eigen gelegenheid

Wilt u nog meer informatie t.a.v. het programma of de organisatie? Neem dan contact op met Isabelle Franssen (i.franssen@fontys.nl) Telefoon 08778 73342 , kamer 1.10 Fontys Pabo Eindhoven of Henderijn Heldens (h.heldens@fontys.nl), telefoon 08778 78630, kamer 0.32 Fontys Pabo Eindhoven.

Het verblijf

Nota bene: Alle genoemde accommodaties zijn bij de organisatie bekend. Een aantal keer staat genoemd "slapen op dak". In Marokko is het niet vreemd om op het dak te slapen. Het klimaat laat dit ook toe.

Ook bij de camping slapen we in de buitenlucht. Mocht het weer dit niet toelaten dan is er een ruimte beschikbaar waar we onze slaapzakken kunnen uitrollen. Het slapen onder de palmen is zeer aan te bevelen, maar als u dat liever niet doet kunt u ook zelf een tentje meebrengen. Op de camping kunt u ook op eigen kosten een kamer reserveren.

Dag 1 Fantastische jeugdherberg Fes (4 tot 6 persoons kamers)	zondag 25/4
Dag 2 Hotel Azrou	maandag 26/4
Dag 3 Hotel Azrou of traditionele herberg Azrou	dinsdag 27/4
Dag 4 In Merzouga op dak auberge (evt kamer) Hotel Marrakech	woensdag 28/4
Dag 5 In gorges de Todra op het dak (evt. kamer)	donderdag 29/4
Dag 6 Onder de palmen op camping bij Agdz (Dra- oase) (of zelf meegebrachte tent)	vrijdag 30/4
Dag 7 Onder de palmen op camping bij Agdz (Dra- oase)	zaterdag 1/5
Dag 8 Bij Berberfamilie in kamer of op het dak van het huis	zondag 2/5
Dag 9 Bij Berberfamilie in kamer of op het dak van het huis	maandag 3/5
Dag 10 Hotel Marrakech	dinsdag 4/5
Dag 11 Hotel Marrakech	woensdag 5/5
Dag 12 Hotel El Jadida	donderdag 6/5
Dag 13 Hotel Casablanca	vrijdag 7/5
Dag 14 Nederland	zaterdag 8/5

Inschrijvingsformulier

Studiereis Marokko Fontys PABO Eindhoven

Datum: 25-04 t/m 08-05 2010

Prijs: 850 euro

Ik geef me op voor de studiereis naar Marokko.

Vul deze gegevens zorgvuldig in, ze zijn o.a. belangrijk i.v.m. vluchtreservering!!!!!!

Volledige 1^e voornaam op paspoort/in bevolkingsregister

.....
Achternaam volledig! Dus ook eventuele voorvoegsels volledig invullen

.....

Roepnaam

.....

Adres:

Plaats:

Klas:

Instituut:

Studentnummer:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Telefoonnummers:.....**Z.O.Z.**

Paspoortnummer:

Paspoort geldig tot:

Plaats van afgifte paspoort:

Wilt u een factuur van het te betalen bedrag ontvangen?

Ja / Nee

Bijzonderheden m.b.t. gezondheid, diëten/allergieën/ziekten/blessures onderaan dit formulier toevoegen.

Ik heb wel/geen behoefte aan een gesprek i.v.m. bijzonderheden.

Bijzonderheden die niet in een gesprek hoeven worden aangeven maar wel van belang zijn hieronder graag opschrijven:

.....
.....
.....
.....

Handtekening deelnemer:

.....